

Vejdirektoratet
Niels Juels Gade 13
1022 København K
Att.: Ulrik Larsen – Projektchef

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Sendt til: vd@vd.dk

Miljøstyrelsen
J.nr. Miljøstyrelsen
SVANA-7322-01934
Ref. thobk
Den 6. juli 2017

Tilladelse til indvinding af råstoffer i område 552-AB Kriegers Flak

Vejdirektoratet meddeles hermed tilladelse til indvinding af råstoffer i område 552-AB Kriegers Flak til brug for Storstrømsbro-projektet. Tilladelsen er meddelt i henhold til § 20, stk. 2, nr. 3, i lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 (herefter råstofloven).

Vilkår

Der må kun finde indvinding sted inden for det område og på de vilkår, der fremgår af bilag 1 til denne tilladelse.

I øvrigt skal de til enhver tid gældende generelle vilkår for råstofindvinding følges. Vilkårene fremgår af bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Indvinding kan først igangsættes, når tilladelsens og bekendtgørelsens gældende vilkår er opfyldt.

Tilladelsens varighed

Tilladelsen gælder fra den 1. september 2017 og indtil den maksimale tilladte indvindingsmængde er indvundet, dog senest til 1. september 2027.

Miljøstyrelsen kan til enhver tid ændre, begrænse eller tilbagekalde en tilladelse meddelt i henhold til råstoflovens § 20, hvis betingelserne i råstoflovens § 24 er opfyldt.

Tilladte indvindingsmængder

De tilladte indvindingsmængder fremgår af bilag 1.

Indberetning af indvindingsdata

Tilladelsesindehaver skal hvert kvartal elektronisk indberette oplysninger om indvindingen, jf. § 52 i bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Indberetningerne skal være Miljøstyrelsen i hænde senest 2 uger efter udgangen af hvert kvartal.

Oplysning om mængde af indvundne råstoffer danner bl.a. grundlag for Miljøstyrelsens tilsyn med den indvundne mængde i området.

Vederlag

Storstrømsbroprojektet er vedtaget ved lov nr. 737 af 1. juni 2015 om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro.

Der skal ikke betales vederlag for indvindingen i henhold til råstoflovens § 22 a, da der er tale om indvinding til brug for anlægsarbejder på søterritoriet og kontinentalsoklen vedtaget ved lov, jf. § 22 a, stk. 4, nr. 2.

Supplerende oplysninger

Af hensyn til koordinering af aktiviteter på Kriegers Flak og sikker tilstedeværelse for dem, der besejler området, anbefales det, at der anvendes en marinekoordinator.

Såfremt der måtte opstå problemer med de samtidige aktiviteter i området kan Søfartsstyrelsen i medfør af § 6 i lov om sikkerhed til søs, jf. lovbekendtgørelse nr. 72 af 17. januar 2014 give nødvendige påbud til sikring af sejladsen.

Kontakt information til Kriegers Flak Marinekoordinator:

Kriegers Flak Marinekoordinator

Havnepladsen 18

DK-4673 Rødvig

E-mail: mckriegersflak@windandwater.dk

Telefon: +45 3150 5348

Sagens grundlag

Til grund for tilladelsen ligger ansøgning fra Vejdirektoratet dateret 10. februar 2017 om tilladelse til indvinding i område 552-AB Kriegers Flak. Ansøgningen var bilagt baggrundsdokumentation for geologisk undersøgelser, Miljøundersøgelser og VVM-redegørelse, februar 2017.

Der ansøges om materialer til brug for Storstrømsbroprojektet, jf. lov nr. 737 af 1. juni 2015 om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro. I

Vejdirektoratets ansøgning er også indvinding til en eventuel kommende Nordhavnstunnel nævnt, men Vejdirektoratet har senere pointeret, at tilladelsen i første omgang ønskes målrettet Storstrømsprojektet. Vejdirektoratet vil evt. senere ansøge om at udvide formålet med indvindingen, så materialer til brug for en kommende Nordhavnstunnel omfattes.

Der ansøges om et område, som for langt størstepartens vedkommende ligger inden for det område på Kriegers Flak, som i bekendtgørelse nr. 136 af 1. februar 2012 om reservation af råstoffer i områder på Kriegers Flak og Rønne Banke er forbeholdt råstofforsyning til fremtidige bygge- og anlægsprojekter. Formålet med ansøgningen ligger inden for det formål, som er angivet i bekendtgørelsen.

Baggrunden for udstedelsen af bekendtgørelsen var ønsket om at sikre ressourcer til Femern Bælt-projektet.

Vejdirektoratet har aftalt med Femern A/S, at den nordlige del af det område, som indgår i Femern A/S's VVM-redegørelse for indvinding på Kriegers Flak, kan anvendes til denne ansøgning. Ansøgningen er baseret på geofysiske undersøgelser, kortlægning af ressourcen og biologiske undersøgelser foretaget i forbindelse med VVM-undersøgelsen for Femernbælt-

forbindelsen fra 2013. I ansøgningen oplyses, at der ved udarbejdelsen af VVM-undersøgelsen er inddraget data fra VVM-undersøgelsen for Femernbælt-forbindelsen fra 2013. Disse data er validerede og lagt til grund, hvor de fortsat er vurderet valide. Hvor data ikke længere er fundet tilstrækkelige efter gældende lovgivning er der foretaget en gentolkning. Det bemærkes i ansøgningen at der desuden er indhentet ny eksisterende viden indenfor alle relevante fagområder.

Den nordøstligste del af det ansøgte område er beliggende uden for det område, der er reserveret i ovennævnte bekendtgørelse.

Ansøgningen, det ansøgte område og dettes geologi m.v.

Der søges om en samlet og årlig tilladt mængde på i alt 2 mio. m³. Der søges om en total indvinding i Ansøgningsområdet er beliggende ca. 20 km øst for Møn, mellem Sjælland og Bornholm og har et areal på ca. 1,7 km². Ansøgningsområdet er beliggende på Kriegers Flak, som er en aflang sandhøjderyg. Ansøgningsområdet er beliggende midt mellem to planlagte havvindmølleparker.

Området har tidligere været udnyttet til større anlægsprojekter bl.a. Øresundsforbindelsen i 2000 og Amager Strandpark i 2005. Vanddybden i området varierer fra 18 til 22 m. Nærmeste indvindingsområder er beliggende i Fakse Bugt ca. 25 km vest for ansøgningsområdet.

Ansøgningsområdet er beliggende på Kriegers Flak og er en del af en aflang sandhøjderyg, med en sandtykkelse på op til 7 meter i retningen nordvest-sydøst i den centrale del af Kriegers Flak. Råstofferne udtyndes mod sydvest og nordøst med en sandtykkelse på mindre end 4 meter. Den tilgængelige ressource i det ansøgte indvindingsområde er ca. 8 mio. m³ under den forudsætning, at der efterlades et 1 m restlag i indvindingsområdet, så det oprindelig substrat på havbunden bevares.

Substrattyperne i undersøgelsesområdet er gentolket i 2016 så disse opfylder krav i gældende lovgivning fra 2016. Substratet i undersøgelsesområdet er inddelt i 2 substrattyper: Type 1b og type 2. Type 1b er den mest dominerende (97 %) og type 2 den mindst dominerende (3 %).

Havbunden i ansøgningsområdet består naturligt af sandbund med bølgeribbedannelser og grusbund, som er defineret som substrattype 2 i miljørapporten.

Bunden er stedvist påvirket af menneskelig aktivitet i form af tidligere sandindvinding i området, som ses ved spredte slæbesugespor i indvindingsområdet. Substrattype 2 består af grusbund med sten (1-10%), og dækker kun 3 % af indvindingsområdet ifølge miljørapporten.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-området N171 "Klinteskoven og Klinteskov Klakgrund", der ligger ca. 20 km vest for ansøgningsområdet og består af habitatområde H207 og H150 og fuglebeskyttelsesområdet F90.

Den nærmeste klapplads til ansøgningsområdet er klappladsen Sandhage Rende (nr. 244), som er beliggende ca. 40 km nordvest for området.

Umiddelbart vest- og østnordøst for indvindingsområdet ligger Kriegers Flak Havmøllepark, med anlægsfase i 2017-2018 og idriftsættelse 31. december 2018. Havmølleparken kommer til at bestå af to mølleområder på henholdsvis 200 MW møller på den vestlige side og 400 MW møller på den østnordøstlige side af indvindingsområdet. Der skal desuden opføres to transformerplatforme og et 45 km søkabel, der leder strømmen til land ved Rørvig på Stevns. Anlægsarbejdet for transformerplatforme og søkabel er planlagt i perioden 2017 til 2018.

Miljøvurdering

Den indsendte miljøvurdering og VVM-redegørelse tager afsæt i en indvinding af en mængde på 2 mio. m³ i en 10-årig periode, som skal dække et behov for råstoffer til hhv. Storstrømsbroen og Nordhavnstunnelen. Den biologiske kortlægning samt miljøvurderingen

af området og miljøkonsekvensvurderingen af denne mængde er gennemført i overensstemmelse med bekendtgørelse om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen, bilag 3, fase II.

I ansøgningen bemærkes det, at kortlægning af ressourcen og biologiske undersøgelser er foretaget i forbindelse med VVM-undersøgelsen for Femernbælt-forbindelsen fra 2013. Disse data er validerede og lagt til grund, hvor de fortsat er vurderet valide. Det bemærkes desuden i ansøgningen, at hvor data ikke længere er fundet tilstrækkelige efter gældende lovgivning er der foretaget en gentolkning. Der er desuden indhentet ny eksisterende viden indenfor alle relevante fagområder.

Ansøgningsområdet og den omkringliggende påvirkningszone beskrives i miljøundersøgelsen som artsfattigt i forhold til epifauna og flora. De registrerede arter er alle almindelige for de indre danske farvande og Østersøen. Begge sandbundssamfund (substrattype 1 og 2) var domineret af blåmuslinger. Bundflora i form af makroalger blev ikke observeret i området. I miljørapporten bemærkes, at der ikke er registreret stenrev, ålegræs, biogene- og boblerev i hverken indvindingsområdet eller i påvirkningszonen.

I miljørapporten bemærkes, at de overordnede biologiske forhold (epifauna og vegetation) kan karakteriseres som artsfattige for de samfund, der er knyttet til sandbunden (Naturtype 1-2), og at de registrerede arter er alle almindelige for de indre danske farvande og Østersøen.

Undersøgelsesområdet er ifølge miljørapporten kendetegnet ved relativt ensartede dybde- og sedimentforhold med et lavt indhold af organisk materiale. Bundvegetation i form af makroalger fandtes ikke i undersøgelsesområdet pga. generelt stor dybde i området (ca. 17,5 – 21 m) som medfører utilstrækkelige lysforhold, og manglende hårdt substrat til fasthæftning. Kun mikroalger blev observeret i et tyndt dække oven på sedimentet.

Sandbunden over Kriegers Flak er ifølge miljøvurderingen meget dynamisk, idet der forekommer bølgeribber i størstedelen af undersøgelsesområdet (indvindingsområde og påvirkningszone) specielt i naturtype 1 (substrattype 1b). Ifølge miljøvurderingen er der lokale områder med mere eller mindre blotlagte residualsedimenter med større indhold af grus og sten, delvist overdækket af sand, hvor der forekommer meget begrænsede mængder detritus fra blåmuslinger på bund og sten. I miljørapporten bemærkes, at bølgeribberne indikerer god vandudskiftning og gode ilthold i området, og der blev ikke observeret tegn på iltvind i undersøgelsesområdet i form af liglagen (hvide svovlbakterier) på havbunden.

Det bemærkes i miljøvurderingen at indvindingen vil fjerne den øverste del af sandformationen (substrattype 1b) i indvindingsområdet i ca. 0,5 til maksimalt ca. 1,5 meters dybde. Der vil således være over 1 m sand tilbage i hele ansøgningsområdet efter indvinding af 2 mio. m³ sand. Desuden bemærkes det i miljøvurderingen at sammensætningen af havbundens sediment og substrattpefordelingen efter indvinding vil være den samme som før indvinding på grund af den store tykkelse af de relativt homogene postglaciale sandaflejringer. Ændringerne af de naturlige havbundsforhold i indvindingsområdet, vil ifølge miljøvurderingen således være meget begrænsede, forekomme lokalt og er reversible pga. den dynamiske sandbund i området.

I forbindelse med VVM-redegørelsen for Femern A/S's indvinding på Kriegers Flak blev der indsamlet 20 bundfauna-prøver, hvor der blev observeret totalt 20 bundfaunaarter. Prøverne var primært domineret af havbørsteorme.

Endelig bemærkes det i miljørapporten, at gentolkningen af feltdata fra Femern-projektet i henhold til gældende råstofbekendtgørelse, og nye data fra VVM-undersøgelsen i forbindelse med Kriegers Flak Havmøllepark, ikke har ændret de overordnede konklusioner for bundforhold, bundsamfund, og de generelle biologiske forhold i undersøgelsesområdet. Data og konklusioner fra Femerns VVM-vurdering fra 2013 er ifølge miljørapporten således stadig valide, og danner i miljøvurderingen grundlag for nærværende vurdering af de biologiske forhold og værdier i området.

Fugle

Indvindingsaktiviteten har konkret, hvor den foregår, en negativ påvirkning på bundfaunaen og dermed en indirekte negativ effekt på fødegrundlaget for vandfugle på flere måder. Indvindingsaktiviteten kan potentielt fjerne fuglenes fødegrundlag i form af muslinger og anden bundfauna. Indvindingsfartøjet kan også forstyrre fuglene fysisk, og endelig kan der ske en påvirkning af fødegrundlaget pga. sedimentation af opslæmmet materiale på muslingebanker.

Det bemærkes i miljørapporten, at fordi ansøgningsområdet er beliggende i åbent hav ca. 30 km øst for Møn mellem Sjælland og Bornholm så omfatter beskrivelsen af påvirkninger af fuglelivet alene vandfugle, der raster i eller nær området, hvor indvindingen foregår samt fugle, der passerer området under deres træk. Der forekommer således ikke ynglende fugle ved ansøgningsområdet.

Ifølge miljørapporten er den vigtigste vandfugleforekomst arten havlit, der vinter og forår kan forekomme på hele Kriegers Flak i et antal på over 10.000 fugle. Det bemærkes i miljørapporten at ud fra de observerede tætheder anvender en stor del af havlitterne den danske del af Kriegers Flak. Det bemærkes også i miljørapporten at andre dykender også benytter området, om end mindre regelmæssigt og i lavere antal. Arter som alkefugle og måger, der søger deres føde ved havoverfladen, forekommer mere regelmæssigt, om end ligeledes i ret små antal. Større forekomster af store måger er typisk forbundet med fiskefartøjer og fiskeri i området.

Det bemærkes i miljørapporten at det generelt er områder med vanddybder under 20 meter, der rummer de største mængder af rastende vandfugle, og langt de største fugleforekomster knytter sig til lavvandede områder, hovedsageligt med vanddybder under 10 meter, hvor der ikke blot er føde til stede, men hvor den også pga. af det lave vand er tilgængelig for fuglene.

Det bemærkes desuden i miljørapporten, at fordelingen af havlit, der er områdets eneste almindeligt forekommende vandfugl, viste, at 91 % af de observerede fugle ligger i dybdeintervallet 6-22 meter, og at den største andel (22%) observeres i dybdeintervallet 16-18 meter. Det bathymetriske kort udarbejdet i forbindelse med ansøgningen viser overvejende dybder gående fra 18 m til 21,5 m, med en generel tendens til en større dybde i områdets sydlige dele. I den 500 m brede påvirkningszone er der dog set dybder på ned til 23 m. Ifølge miljørapporten bekræfter dybdefordelingen, at området er egnet for havlit samt i mindre grad lommer og alkefugle, men overordnet set vurderes dets potentiale som levested for de fleste arter af vandfugle at være meget begrænset.

Ifølge miljørapporten udgør havlits vigtigste føde i Danmark muslinger, herunder først og fremmest hjertemuslinger og blåmuslinger. Naturtype- og fauna-kortlægningen i indvindingsområdet viser, at blåmuslinger dominerer bundfaunasamfundet, dog fortrinsvis i den vestlige del af indvindingsområdet. Muslingebanker med høj dækningsgrad af blåmuslinger (>70 %) forekommer fortrinsvis i forbindelse med naturtype 2 knyttet til substrattype 2, som er karakteriseret af grovere sediment i form af grus og mindre sten (<10 cm). I ansøgningsområdet for nærværende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding udgør substrattype 2 kun 1 % af havbunden og er domineret af en lavere dækningsgrad af blåmuslinger i form af mere mobile klumper af sammenhæftede blåmuslinger, der transporteres med strømmen hen over havbunden. På den baggrund vurderes det i miljørapporten, at ansøgningsområdet derfor er af mindre vigtighed for dykkende fugle sammenlignet med de sydlige dele på Kriegers Flak.

Endelig vurderes det i miljørapporten at trækkende vand- og landfugle, der forår og efterår passerer Kriegers Flak under deres træk, kun i begrænset omfang vil være relevante i forhold til sandindvindingen, og påvirkningen vurderes at være ubetydelig negativ.

Havpattedyr, herunder bilag IV-arter

I miljøvurderingen bemærkes det, at der vil forekomme fødesøgende, fouragerende eller migrerende individer af bilag IV-arten marsvin på Kriegers Flak. Det bemærkes dog hertil, at Kriegers Flak ikke er et foretrukket fødesøgningsområde for marsvin, der forekommer i større

tætheder på dybere vand omkring flakket. De individer, der forekommer på Kriegers Flak, vurderes at stamme fortrinsvis fra populationen fra Bælthavene, hvor tætheden er høj, og ikke fra den truede Østersøpopulation, som har en lav tæthed. Da påvirkningen fra støj, suspenderet sediment samt påvirkningen på fødetilgængeligheden, generelt er meget lokal og kortvarig, vurderes det i miljøvurderingen, at påvirkningen af marsvin fra sandindvindingen vil være lav og ikke væsentlig for bestandsstørrelsen af marsvin i den sydvestlige Østersø. Endelig vurderes det i miljøvurderingen, at råstofindvindingen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arten marsvin i området.

Med hensyn til sæler bemærker miljøvurderingen, at der kan forekomme enkelte individer af gråsæl og spættet sæl i indvindingsområdet på Kriegers Flak. Dog er tætheden af individer lav, og indvindingsområdet er beliggende i stor afstand til sælernes hvile- og ynglepladser, og disse vil ikke blive påvirket af indvindingen. De påvirkninger, der kan forekomme på spættet sæl og gråsæl i forbindelse med indvindingsaktiviteter, vurderes at være af kort varighed samt meget lokale inden for området. Desuden ligger området omkring Kriegers Flak langt fra vigtige yngle- eller hvilesteder for sælerne. Det vurderes samlet i miljøvurderingen, at sandindvinding i indvindingsområdet på Kriegers Flak ikke vil have en væsentlig negativ effekt på spættet sæl og gråsæl.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Det eneste Natura 2000 område i relativ nærhed til indvindingsområdet er område nr. 171 "Klanteskoven og Klanteskov Kalkgrund", som ligger ca. 20 km vest for Kriegers Flak nær Møn. Natura 2000-området inkluderer habitatområderne H150 og H207. Habitatområde H150 er udelukkende terrestrisk, hvorfor det i miljørapporten vurderes, at det ikke påvirkes af sandindvinding på Kriegers Flak. Det marine habitatområde H207 har følgende marine habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget: Sandbanke (1110) og Rev (1170). Natura 2000-området omfatter også Fuglebeskyttelsesområde F90, som overlapper med Habitatområde H150, på land. Fugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet omfatter: Hvepsevåge, Vandrefalk, Høgesanger og Rødrygget tornskade. Miljørapporten bemærker, at disse fuglearter alene er knyttet til Natura 2000-områdets landarealer og derfor ikke vil blive påvirket.

I miljørapporten vurderes det, at Natura 2000-området ikke vil blive påvirket af eventuelle øgede sedimentkoncentrationer og sedimentation som følge af indvindingen på grund af den store afstand, og fordi modellering af sedimentspild fra indvindingen viser, at kun indvindingsområdet og påvirkningszonen vil blive påvirket af sedimentspild fra indvindingen.

Det bemærkes i miljørapporten, at en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag kan afvises, og at det ikke relevant at udføre en konsekvensvurdering for projektets påvirkning på Natura 2000-området.

Fisk og fiskeri

Det bemærkes i miljøvurderingen, at der generelt er begrænset viden om artsfordelingen, habitater, genetisk diversitet, økologi og trusler mod fisk i Østersøen.

Miljørapporten viser Georefererede fangster, som er data fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsens logbogsregister og VMS database (skibe > 12 m) omkring ICES 39G2 hvor indvindingsområdet er placeret i det sydøstlige hjørne.

Fødegrundlaget for fisk i indvindingsområdet er ifølge miljøvurderingen domineret af muslinger og nogle få arter af havbørsteorme. Desuden bliver bunddyrsamfundet og dermed fiskenes fødegrundlag generelt karakteriseres som arts- og individfattigt, og indvindingsområde på Kriegers Flak anses derfor ikke for at være et vigtigt fourageringsområde for fisk ifølge miljøvurderingen.

Indvindingsområdet ligger i det sydøstlige hjørne af ICES rektangel 39G2. I miljøvurderingen bemærkes at landinger fra ICES rektangel 39G2 har været betydeligt højere inden for de seneste 5 år (2011-2015) i forhold til tidligere (2005-2010). Dette begrundes i miljøvurderingen med en klar stigning i fangster (primært sild, tobis og brisling) fra pelagisk

trawl. Det bemærkes dog i miljøvurderingen at det vigtigste fiskeriområde for pelagisk trawl er nord og nordvest for indvindingsområdet, og der er tilsyneladende ingen fiskeri foregår med pelagisk trawl inden for indvindingsområdet.

Ifølge miljøvurderingen er de vigtigste fiskeriområde for garn i nærheden af Kriegers Flak vest for indvindingsområdet, og der foregår stort set ingen garnfiskeri inden for indvindingsområdet.

Kumulative effekter

Kumulative effekter for råstofindvinding i indvindingsområdet, og samtidig anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark er vurderet både i VVM-redegørelsen for råstofindvinding til Femernbælt-forbindelsen, VVM-redegørelsen for Kriegers Flak Havmøllepark og i VVM redegørelsen for kumulativ indvinding for Femern og Vejdirektoratet.

Miljøvurderingen tager afsæt i VVM-redegørelsen, hvor der er modelleret for den kumulerede indvinding af i alt 8,5 mio. m³ sand på Kriegers Flak. Der er modelleret for to modelscenarier: 1) de to slæbesugere arbejder samtidigt i indvindingsområdet og 2) én slæbesuger arbejder i området ad gangen, mens den anden sejler til og fra anlægsområdet.

I miljøvurderingen bemærkes det, at der ikke forventes at være væsentlige kumulative effekter i forhold til driftfasen af den tyske havvindmøllepark Baltic II, som forventes at være færdiggjort 2018. Det bemærkes desuden, at Kriegers Flak II, som ligger i den svenske del af Kriegers Flak er udsat på ubestemt tid. Samtidig bemærkes det, at sedimentspredningen fra råstofindvindingen forekommer meget lokalt i indvindingsområdet og ikke vil overlape med evt. sedimentspredning fra evt. havvindmølle anlæg på Kriegers Flak II projektet. Det vurderes samlet, at der ikke vil være væsentlige kumulative effekter mellem den ansøgte indvinding og Baltic II samt Kriegers Flak II.

Miljøvurderingen bemærker, at der potentielt kan være kumulative effekter mellem indvinding i indvindingsområdet og anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark i forhold til flere miljøparametre.

Kumulative effekter i forhold til havbund og sedimentforhold

Det bemærkes i miljøvurderingen, at graveaktiviteter ved etableringen af Kriegers Flak Havmøllepark vil kunne forøge sedimentkoncentrationen i vandet med ubetydelige sedimentmængder, og at påvirkningen vurderes at være ubetydelig.

Endvidere bemærkes det i miljøvurderingen, at sedimentspild fra sandindvindingen fortrinsvis medfører påvirkning inden for selve indvindingsområdet, som i forvejen påvirkes af fjernelsen af sandet, og kun i meget begrænset omfang i påvirkningszonen. Sedimentspild fra indvindingsaktiviteten er lokaliseret inden for selve indvindingsområdet, og det vurderes at der ikke vil forekomme en væsentlig kumulativ påvirkning uden for indvindingsområdet med sedimentspild fra graveaktiviteter i forbindelse med havmølleparken. Den kumulative effekt i forhold til sedimentspild ved den ansøgte indvinding og anlæg af havmølleparken vurderes i miljøvurderingen derfor samlet set som mindre negative.

Kumulative effekter i forhold til bundflora og fauna

Det vurderes i miljøvurderingen, at bundhabitatet ikke vil ændre sig i indvindingsområdet. Der er vurderet en mindre grad af påvirkning i havmølleområdet pga. indførsel af hårbundssubstrat i form af møllefundamenter. Bundsamfundet vil således kunne genetablere sig inden for få år på Kriegers Flak, og det vurderes, at bundfaunaens økologiske funktion i området vil være opretholdt. I miljøvurderingen vurderes det samlet, at den kumulative påvirkning mellem tab af havbund i indvindingsområdet og i havmølleparken er mindre negative for bundsamfundet på Kriegers Flak.

Kumulative effekter i forhold til fisk og fiskeri

I miljøvurderingen bemærkes, at de kumulative påvirkninger på fisk som følge af en øget koncentration af suspenderet sediment i vandsøjlen og tab af habitat, generelt vil være lokalt afgrænset og ikke vil have en effekt på fiskesamfundet som helhed på grund af fiskenes evne til at forlade de påvirkede områder og finde tilsvarende habitater i nærliggende områder. Det

bemærkes desuden, at på grund af afstanden mellem indvindingsområdet og Kriegers Flak Havmøllepark samt den lokale og midlertidige karakter af påvirkningerne i begge områder, vil kumulative påvirkninger fra de planlagte sandindvindingsprojekter og vindmølleparker være små og ikke væsentlige. Kumulative effekter mellem indvinding på op til 8,5 mio. m³ sand i indvindingsområdet, og anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark vurderes på denne baggrund samlet set mindre negative i relation til fisk i området.

I relation til fiskeri vurderes det i miljøvurderingen, at kumulativpåvirkningen på fiskeriet vil være lille og ikke væsentlig grundet de relativt kortvarige forbud og begrænsninger indenfor indvindingsområdet, samt mulighed for fortsat fiskeri i flere nærliggende fiskeriområder, der ikke vil være omfattet af eventuel forbud.

Kumulative effekter i forhold til fugle

I miljøvurderingen bemærkes, at der vil være kumulative effekter i forhold til støj og forstyrrelse af fugle i forbindelse med samtidigt anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark og sandindvinding i indvindingsområdet (Vejdirektoratet og Femern). Bidraget fra indvindingsaktiviteterne til den samlede påvirkning vil dog være af ubetydeligt omfang set i forhold til de langt mere støjende og forstyrrende anlægsaktiviteter i forbindelse med havmølleparken.

Det vurderes i miljøvurderingen, at tab af havbundshabitat i form af midlertidigt reduceret fødegrundlag vil kunne forekomme. Genetableringstiden for bundfauna i området er 2-5 år, og et væsentligt fødegrundlag i form af blåmusling forekommer i store mængder fordelt på hele Kriegers Flak. Påvirkningen på bundfauna og fisk og dermed fuglenes fødegrundlag i området er således reversibel. Områdets betydning for rastende vandfugle vurderes i miljøvurderingen at være begrænset, ligesom disse forventes at kunne søge føde i andre områder, mens indvindingen og evt. anlæg af havmølleparken pågår. Det vurderes på den baggrund i miljøvurderingen, at den samlede kumulative effekt af havbundstab og fødegrundlag for fugle i forbindelse med sandindvinding i indvindingsområdet og evt. samtidigt anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark at være af mindre betydning.

Kumulative effekter i forhold til havpattedyr

Miljøvurderingen bemærker, at en eventuel indvinding af sand på Kriegers Flak samtidig med, at havmølleparken opføres, vil betyde, at der vil være flere støjkluder i området samtidig fortrinsvis fra sejlads. Samtidig vurderes det i miljøvurderingen, at støjen fra indvinding af sand er langt fra så kraftig, som støjen fra f.eks. nedramning af møllefundamenter, som formodentligt i sig selv vil bortjage havpattedyr fra lokalområdet omkring Kriegers Flak. Det vurderes på den baggrund i miljøvurderingen, at eventuelle kumulative effekter vil være mindre negative.

Samlet vurdering af kumulativ effekt

Det bemærkes i miljøvurderingen, at på grund af afstanden mellem aktiviteterne og den lokale og midlertidige karakter af påvirkningerne fra indvindingen, at der ikke vil være væsentlige kumulative påvirkninger fra indvindingsaktiviteten og anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark..

Afværgende foranstaltninger

Det er vurderet i miljøvurderingen, at da der ikke forekommer moderate eller omfattende påvirkninger som følge af den kumulerede indvinding på Kriegers Flak på 8,5 mio. m³ er der ikke vurderet behov for anvendelse af afværgeforanstaltninger.

Det oplyses desuden i miljøvurderingen, at Vejdirektoratet og Femern er i dialog med relevante fiskeriforeninger, for at sikre minimum konflikt i forhold til fiskeriet, og at en sådan dialog vil kunne eliminere væsentlige konflikter.

Høringssvar m.v.

Ansøgning og miljøvurdering samt VVM-redegørelse har været i høring i perioden 7. april 2017 til 10. maj 2017.

Der er i forbindelse med høringen modtaget følgende høringssvar:

Danske Råstoffer hilser beslutningen om udlægning af bygherreområdet meget velkommen, og påpeger at det vil være optimalt, hvis området efter byggeperioden, overgår til fællesområde. De påpeger desuden at det er yderst uheldigt, at der med den nuværende formulering ikke stilles direkte krav til bygherre og leverandører om, at der alene skal indvindes råstoffer fra Kriegers Flak til Storstrømsbro projektet. Danske Råstoffer frygter, at der kommer yderligere pres på de nærtliggende fællesområder, og at disses genudlægning ikke tages i betragtning hos bygherre efter projektets afslutning. De bemærker i den sammenhæng at fællesområderne bruges til den daglige forsyning af lokalområder, og er en meget vigtig ressource til udviklingen af de lokale infrastrukturområder. Deres bekymring for udnyttelsen af de nærtliggende fællesområder, beror på de mindre positive geografiske forhold med smalle passager og ringe vanddybde ved Hestehoved Dyb øst for Falster. Dette betyder, at det ikke er muligt at sejle ind fra øst gennem Grønsund via Tolke Renden med store skibe. Danske Råstoffer foreslår derfor en uddybning og en fjernelse af Tolkebarren i et omfang på ca. 1.000 m. Dette så der graves/uddybes en rende i banken. De foreslår desuden, at det opgravede materiale kan herefter f.eks. nyttiggøres som fyld i store jernbanedæmnings, der tilsammen fordrer minimum 850.000 m³ sandfyld/jord. Der ud over bemærker de, at antallet af lastbiler til brug for byggeriet vil være af et meget stort omfang, og ligeledes den miljøbelastning som trafikken vil medføre. Den efterfølgende uddybende sejlrende vil få en yderst positiv indvirkning på udviklingen af lokalområdet, da man herefter kan anløbe Bandholm, Orehoved, Vordingborg, Nyborg og Odense Havn fra den østlige del af Østersøen. Dette ifølge Danske råstoffer, uden at skulle den lange vej uden om Lolland Falster, som under normale forhold vil kræve 12 timers ekstra sejlads.

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) bemærker til høringen, at der i perioder af året finder et betydeligt fiskeri sted på Kriegers Flak og indvindingsområdet udgør en meget vigtig del af et større trawlområde på flakket. Begrænsninger for de danske erhvervsfiskere i forhold til adgangen til området vil kunne få betydning for adgangen til et betydeligt større område på Kriegers Flak da trawlruter ødelægges, hvis ikke fiskerne har adgang til arealet. DFPO bemærker desuden, at Kriegers Flak udgør et større fiskeriområde men området bruges også af en række arter som opvækstområde. Området er derfor særligt vigtig for erhvervsfiskerne. De bemærker at 2 mio. m³ sand er en betydelig mængde der vil medføre en kraftig påvirkning af området mens der pumpes. Én faktor er den umiddelbare påvirkning på havbunden en anden er de sediment- faner indvindingen er forbundet med. Indvendig af råstoffer i området - når der findes mange fiskeæg og larver i vandet - bør ikke foregå bemærker DFPO.

DFPO bemærker yderligere, at Fiskerilovens kapitel 15 der omhandler fiskeriets forhold overfor andre aktiviteter, beskriver forhold vedrørende råstofindvindinger til enkeltstående anlægsarbejder. "§ 78 Der kan kun udstedes tilladelse til foranstaltninger eller indgreb, der kan få den i § 77, stk. 1, nævnte virkning, når

1) der er taget endelig stilling til spørgsmålet om erstatning i forhold til de erhvervsfiskere, der normalt udøver erhvervsmæssigt fiskeri på stedet, og hvis indtjening vil blive berørt af foranstaltningen eller indgrebet."

Af stk. 2. fremgår "Ved tilladelse til råstofindvinding i henhold til lov om råstoffer gælder stk. 1 kun, når tilladelsen vedrører råstofindvinding til brug for store enkeltstående anlægsarbejder, og tilladelsen udstedes til bygherren."

I deres høringssvar bemærker DFPO at det er afgørende for dem, at der ved disse større anlægsarbejder tages de nødvendige hensyn til fiskerierhvervet dels ved at respektere trawlområder og dels ved at koordinere aktiviteter, så de ikke overlapper i tid og rum. Fiskerne skal kompenseres i forhold til Fiskerilovens beskrivelser og det bør fremgå som et vilkår til det firma der står for indvindingen, at arealet efterlades i en sådan stand at fiskeri efterfølgende kan foregå uden gener for fiskerne.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FE) bemærker til høringen, at der ved arbejde på/i havbunden skal udvises særlig agtpågivenhed, og at ansøgeren efterlever de regler, der fremgår af Erhvervs- og Vækstministeriets bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013, § 14, om sejlads sikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske

farvande, der bekendtgør at i tilfælde af, at der konstateres rester af ammunition eller uidentificerede genstande, der kan udgøre en sikkerhedsmæssig risiko, skal arbejdet midlertidigt indstilles og tages kontakt til Forsvaret Operationscenter i Århus, jf. nedenstående kontaktinfo. FE bemærker at særligt gældende for det i ansøgningen omhandlede område, hvor der planlægges materialeindvinding, oplyses, at det af Forsvaret er kendt som et område, hvor der er betydelige risiko for at komme i kontakt med ueksploderet ammunition (UXO). I området er der således risiko for engelske og tyske bundminer fra WW-II, hvortil kommer, at området har været anvendt som våbentestområde for tyskerne, hvorfor UXO-faren i området må anses for at være kompleks. På den baggrund skal Forsvaret anbefale, at der udføres en UXO Survey inden de planlagte aktiviteter i havbunden iværksættes. Omfanget af UXO Survey opfordres af fastlægges i samarbejde med Værnsfælles Forsvarskommando og Søværnets Minørtjeneste. FE anbefaler i deres høringssvar, at ansøgeren tager direkte telefonisk kontakt til chefen for Søværnets Minørtjeneste, Orlogskaptajn Lars Møller Pedersen på telefon 29 22 00 70 for aftale om et eventuelt afklarende møde vedrørende risikoen og proceduren for UXO Survey. Det skal understreges, at der ved en eventuel senere identificering af konstaterede anomalier, skal være en minørholdsleder fra Minørtjenesten til stede. Såfremt der identificeres genstande, der skal bortsprænges skal dette udføres af Søværnets Minørtjeneste. Udgifterne forbundet hermed afholdes af ansøgeren. FE bemærker, at det ikke fremgår af adressatfeltet i høringsanmodning fra Miljøstyrelsen, at Søfartsstyrelsen er inddraget i høringen. Efter Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses opfattelse bør Søfartsstyrelsen gives mulighed for afgivelse af bemærkninger, hvorfor det anbefales, at høringen fremsendes til Søfartsstyrelsen. Foruden ovenstående bemærkes, at den myndighed, der udsteder tilladelsen, skal sende den endelige tilladelse til Forsvarets Operationscenter i Århus med kontaktoplysninger på det skib/de skibe, der skal udføre arbejdet. Eventuelle senere opdateringer herom, skal sendes direkte til Forsvarets Operationscenter af tilladelsesindehaveren.

Kystdirektoratet har ingen bemærkninger til ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer i et delområde af det reserverede område af Kriegers Flak.

Fiskeriinspektorat Øst afd. I Ringsted (FØ) bemærker, at de har haft møde med erhvervsfisker Martin Lilleris Fønsskov (MLF), Peter Brandt (PB) og Robin Berthelsen Kvist (RBK) fra Køge Havn.

MLF og RBK bemærker, at området er et af de sidste uberørte steder, hvor fiskene har haft fred til gydning og fødesøgning. De frygter, at hvis råstofindvindingerne begynder, så forsvinder fødegrundlaget først, dvs. alt fra snegle, muslinger, orme m.m., derefter tobis og sild. Dette vil påvirke fødekæden hele vejen op, rovfiskene der lever af disse dyr og som er de kommercielt interessante for os, vil fortrække fra stedet, da fødegrundlaget er væk. Deres fiskeri på stedet har især været efter arterne pighvar, torsk, rødspætter, skrubber og hvilling.

Det bemærkes i høringssvaret fra FØ, at området er et meget vigtigt fiskeområde for PB, som er trawlfisker og hans fiskeri i området er især tobis, sild og torskefiskeri med tilhørende fangster af pighvar, rødspætter, skrubber og ising. Kriegers Flak er gydeområde for pighvar, som er en kommercielt vigtig fiskeart, og i området gyder også tobis, og rødspætter gyder på kanten af flakket. Det bemærkes også i høringssvaret at området er et vigtigt opvækstområde for torsk, rødspætter og pighvar. MLF og RBK bemærker at de kan se på hvilke påvirkninger råstofindvindingerne har haft på Juels Grund i Køge Bugt. Fiskene er forsvundet fra Køge Bugt, stort set alle fiskere har flyttet væk fra Køge Bugt, hvor der tidligere var et godt fiskeri af især torsk og fladfisk. De frygter at det bliver det samme billede på Kriegers Flak, fødegrundlaget forsvinder og derved påvirkes hele fødekæden. RBK bemærker at der tidligere var en gydende sildestamme i Køge Bugt, den er forsvundet efter man startede indvindingerne på Juels Grund, denne sildestamme var en af fødekilderne for torskene i området, i dag er torsken helt væk.

RBK og MLF bemærker at også på Gyldenløves Flak omkring indvindingsområdet er der ingen fisk, og at der ingen tvivl er om, at indvindingerne er årsagen til at fiskene er forsvundet derfra. MLF bemærker endvidere, at man kan se på hvad der er sket i Køge Bugt efter råstofindvindingerne på Juels Grund, de lokale erhvervsfiskere er flyttet andre steder

hen, da fisken er forsvundet. For Køge fiskernes vedkommende har de stort set alle sammen flyttet deres fiskeri til Øresund, dette øger fiskepresset lokalt andre steder.

Det bemærkes i høringssvaret at PB vil blive meget hårdt ramt af både af råstofindvindingerne og af havmølleparken, da han har meget fiskeri i området. Det sand og grus der vil blive suget op på Flakket, er lige der hvor tobiserne lever og hvor PB driver sit fiskeri.

MLF og RBK bemærker også, at det vil være en katastrofe, hvis der gives tilladelse til indvinding på Kriegers Flak, og at erfaringer fra Juels Grund og Gyldenløves Flak viser, at påvirkningerne af indvindingerne varer rigtig mange år. De bemærker desuden, at det vil tage mange år før områderne bliver reetableret, og at de kender til områder hvor der har været indvundet råstoffer med gamle døde sugehuller der er over 20 år gamle.

MLF og RBK konstaterer, at der i forvejen er et stort pres på Kriegers Flak med havmølleparker, planer om flere havmøller, råstofindvindinger m.m.

I høringssvaret bemærker MLF og RBK desuden, at Kriegers Flak er et af de steder hvor man som garnfisker kan stå "rent" dvs. garnene bliver ikke så nemt fyldt med "møg" planterester alger m.m.

MLF, RBK og PB er imod indvindinger på Kriegers Flak, da de mener at der er for store miljømæssige konsekvenser ved råstofindvinding. De mener, at de områder der bliver berørt er så store, at det ikke vil være muligt at drive fiskeri der mere (råstofområde og havmøllepark).

FØ har flg. kommentarer til det ansøgte:

MLF, RBK og PB er ikke medlemmer af Danmarks Fiskeriforening, derfor bliver de hørt af Fiskeriinspektoratet i Ringsted. Det kan bekræftes, at MLF, RBK og PB har haft eller har fiskeri i det ansøgte område, de har alle tre været erhvervsfiskere i mange år og har et godt kendskab til områdets fiskeri. PB er den der har det meste fiskeri i området, hans fiskeri er trawlfiskeri og han driver konsumfiskeri efter især torsk, sild, pighvar og div. fladfiskearter i området, han driver også et industrifiskeri efter tobis i området. RBK har haft fiskeri i området, dette ligger dog nogle år tilbage i tiden, dette fiskeri var garnfiskeri efter især pighvar, torsk og div. fladfisk. MLF har også haft fiskeri i området, efter hans udsagn drev han især pighvar fiskeri i området, dette ligger 3-4 år tilbage. Da den tilladelsesgivende myndighed er Miljøstyrelsen og bygherren er Vejdirektoratet samt det i ansøgningen er nævnt, at indvindingerne skal bruges til store enkeltstående anlægsarbejder. Side 1 i Orbicon rapporten hhv. Storstrømsbroen og Nordhavnsprojektet, vurderes herfra, at erhvervsfiskere der har dokumenteret fiskeri i området er, erstatningsberettigede jf. Fiskerilovens §§ 76-80.

FØ bemærker at Kriegers Flak er en stor bank ca. midt i Vestlige Østersø, kendetegnet ved stor vandudskiftning og gode ilthold. Dette gør området velegnet til levested for mange fiskearter, som bruger området til dels gydninger, opvækstområder og fouageringsområde. Dvs. området er kommercielt interessant for fiskerne i Østersøen. Det bemærkes af FØ, at der i miljørapporten er registreret 44 forskellige fiskearter i området, hvilket er et højt antal i Østersøen, og at dette gør området til en af de bedste fiskepladser i Østersøen og der drives fiskeri i området af alle de omkringliggende lande. Torskefiskeriet i området foregår generelt i efterår/vinterperioden, sildefiskeri efterår/vinter, fladfisk/pighvar forår/sommer/efterår, tobis ca. maj-september, brisling efterår/vinter.

FØ bemærker at det er meget vanskeligt at angive perioder, hvor det skulle være bedre at indvinde råstoffer, da der foregår fiskeri på alle tider af året.

Generelt ønsker ingen af fiskerne indvinding i området og det kan derfor være svært at vurdere om stiksugning eller slæbesugning er bedst, enkelte fiskere har i tidligere sager vurderet, at stiksugning var bedre, da man derved påvirkede et mindre areal. Til gengæld efterlod man døde havbundspartier med iltfrie sugehuller. Andre fiskere har argumenteret for, at det var bedre med slæbesugning, da havbunden så havde større mulighed for at regenerere. Mht. Kriegers Flak bemærker FØ at man måske kunne argumentere for, at det var bedst med slæbesugning, da vandstrømmen så kan vandre hen over slæbesporet, hvorimod stiksugning vil efterlade huller som fyldes op med organisk materiale der vil rådne og bruge ilten i hullerne. FØ bemærker også, at enhver dybdeforøgelse på en bank vil betyde en forringelse af forholdene for fiskene, da en bank som regel altid er

artsrig pga. opstrømmende næringsrigt vand der strømmer hen over banken og giver gode ilt- og opvækstforhold for fisk. Der har altid været fisket på Kriegers Flak og omkring flakket, historisk set har der været mange op og nedture i fiskeriet pga. svingninger i bestandene og restriktioner i forbindelse med kvoter, dette kan påvirke de data som man kan trække i vores registre. FØ påpeger, at det derfor er meget vigtigt, at man ser fiskeriet over en længere periode, og at en vurderingsperiode på 10 år kunne lyde rimeligt. Der er ingen tvivl om, at råstofindvindingerne, især kombineret med etableringen af havmølleparken vil udgøre store gener for erhvervsfiskeriet i området, her tænkes på evt. forbudszoner, støj, fjernelse af substrater fra havbunden, tab af habitater og sedimentfaner. FØ bemærker, at sedimentfaner kan udløse flugtaadfærd hos fisk og at især torsk og sild er meget følsomme overfor dette, som kan medføre at fiskene forsvinder fra området, i hvert fald i indvindingsperioden. Dette kunne potentielt have en effekt på Rügen sildens vandringsruter mellem Skagerak og Rügen. FØ bemærker endeligt uvished om der findes noget litteratur om dette, men bemærker at det i hvert fald en vigtig fiskeart for hele områdets økologiske system.

Vikingskibsmuseet bemærker at ansøger bør være opmærksom på Museumslovens § 29h stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Kulturarvsstyrelsen og arbejdet standes. Vikingskibsmuseet har ingen yderligere bemærkninger.

Partshøring

Høringssvarene er løbende blevet sendt til ansøger, og ansøger har indsendte partshøringssvar den 29. maj 2017.

Vejdirektoratets bemærkninger til Fiskeriinspektorat Øst afd. I Ringsted og Danmarks Fiskeriforening PO:

Vejdirektoratet henholder sig til, at der er gennemført en grundig og omfattende miljøvurdering som grundlag for ansøgningen. I denne er de miljømæssige konsekvenser m.m. for fisk og dyreliv grundigt beskrevet. Indledningsvist bemærkes, at der er som en forudsætning antaget et "worst case scenarie" med indvinding til både Femern projektet og VD's projekter samtidigt hvilket i praksis ikke vil ske med den nuværende viden om projekternes tidsplaner. Når Vejdirektoratet nærmere kender en kommende entreprenørs planer for projektet og i hvilket omfang vedkommende ønsker at gøre brug af muligheden for indvinding af materialer på Kriegers Flak, vil Vejdirektoratet tage kontakt til de berørte fiskere og drøfte erstatning m.m. efter de gældende regler herom.

Vejdirektoratets bemærkninger til Danske råstoffer:

I forhold til tilbagemeldingen fra Danske Råstoffer, henviser vi til vores tilbagemelding ifb. Samme forslag, som også blev fremsat under en høring af "Farvandets brugere". Der henvises til dette link:

<http://www.vejdirektoratet.dk/DA/vejprojekter/storstroemsbro/nyheder/Sider/Høringsnotat-omfarvandets-brugere-klar.aspx>

Vejdirektoratets bemærkninger til Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse:

I det pt. gældende udbudsmateriale for Storstrømsprojektet har Vejdirektoratet beskrevet, at det påhviler entreprenøren at foretage de nødvendige UXO-undersøgelser. Vejdirektoratet vil sikre, at Værnsfælles Forsvarskommando og Søværnets Minørtjeneste bliver inddraget i nødvendigt omfang.

Vejdirektoratet har ikke bemærkninger til de øvrige høringssvar.

Begrundelse for afgørelsen om tilladelse til indvinding

Ansøgningen er omfattet af reglerne om VVM i bekendtgørelse nr. 949 af 27. juni 2016 om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen, idet VVM-

redegørelsen er fremsendt før d. 16. maj 2017, hvor lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) trådte i kraft, jf. § 57, stk. 9, nr. 3, i denne lov.

Den fremsendte VVM-redegørelse opfylder efter Miljøstyrelsens vurdering kravene i bekendtgørelsens bilag 4.

Ved afgørelsen om tilladelse skal der, jf. råstoflovens § 20, stk. 5, lægges vægt på en vurdering efter lovens § 1 og § 3. Det skal således sikres, at råstofudnyttelsen sker efter en samlet vurdering af en række samfundsmæssige hensyn.

På den ene side skal der lægges vægt på råstofressourcernes omfang og placering, en hensigtsmæssig udnyttelse af råstofressourcerne samt erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljø- og naturbeskyttelse, beskyttelse af arkæologiske interesser, fiskerimæssige interesser, kystsikkerhed, infrastrukturanlæg, ulemper for skibsfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Vurdering af råstofressourcen

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsområdet er af betydning i forhold til forsyningen af fyldmaterialer til projekter for Storstrømsbroen. Indvindingen kan således supplere en evt. indvinding på land, og medvirke til at begrænse de miljømæssige effekter her.

Det er i forbindelse med GEUS' tidligere detailbearbejdning af kortlægningsresultater og ressourceopgørelse på Kriegers Flak anslået, at der findes betydelige mængder grovere kvalitetsmaterialer bl.a. inden for indvindingsområdet. Miljøstyrelsen har dog vurderet, at der ikke kan stilles vilkår til begrænsning af indvindingen eller anvendelsen af disse forekomster på det foreliggende datagrundlag. Vejdirektoratet er dog blevet gjort bekendt med kortlægningsresultaterne, og da Miljøstyrelsen så vidt muligt ønsker at fremme, at kvalitetsmaterialer fortrinsvis anvendes til formål, hvor disse materialer er nødvendige, vil Miljøstyrelsen opfordre til, at Vejdirektoratet primært foretager indvindingen af fyldsand i de dele af indvindingsområdet, hvor der ikke er kortlagt kvalitetsmaterialer.

Påvirkning af bundforhold i og omkring indvindingsområdet

Der har tidligere været indvundet i området i forbindelse med indvinding til anlæg af Øresundsbroen og Amagerstrandpark. I miljørapporten bemærkes, at havbunden i området består naturligt af sandbund med bølgeribbedannelser og grusbund. Bunden er stedvist påvirket af menneskelig aktivitet i form af tidligere sandindvinding i området, som ses ved spredte slæbesugspor i indvindingsområdet. Det bemærkes også i miljørapporten, at der ifølge GEUS' rapport fra 2013 er set store indvindingspåvirkede områder med skyllebanker, som ses ved stedvise tynde, aflange linjer med høje amplituder. Ved visuel verifikation er der dog ikke set skyllebanker, men de aflange former viser sig at være klynger af muslinger, som ligger i "læ" i bølgeribbetrugene. Der er ikke verificeret værdifulde biologiske habitater som f.eks. stenrev i ansøgningsområdet.

I indvindingsområdet ses der spor af den tidligere indvinding, og Miljøstyrelsen vurderer samtidig, at substratforholdene ikke vil ændre sig væsentligt da indvindingen ikke udnytter ressourcen fuld ud, og der som minimum efterlades et restlag på 1 meter.

Der ansøges kun om tilladelse til indvinding ved slæbesugning, og der er derfor fastsat vilkår i tilladelsen om, at der kun må indvindes ved slæbesugning.

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at indvindingen i øvrigt kan gennemføres, uden at værdifulde biologiske habitater går tabt i og omkring indvindingsområdet.

Fugle

I miljøvurderingen bemærkes, at det generelt er på havarealer med vanddybder under 20 meter, der rummer de største koncentrationer af rastende vandfugle, og langt de største fugleforekomster knytter sig således til lavvandede områder.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at fuglelivet i udgangspunktet udgøres af vandfugle, der raster og evt. søger føde i eller nær ansøgningsområdet, da ansøgningsområdet er beliggende i åbent hav ca. 30 km øst for Møn mellem Sjælland og Bornholm.

Ifølge miljørapporten er den vigtigste forekomst af havfugle arten havlit, der vinter og forår kan forekomme på hele Kriegers Flak. Det er angivet, at op til 10.000 havlitter findes i hele området omkring Kriegers Flak, og at kun en meget lille del af disse anvender det konkrete område, hvilket er langt færre end 1 % af den relevante flyway bestand. I miljøvurderingen redegøres samtidig for, at den største andel af havlit observeres under 18 meter. Modsat dybdeintervallet i indvindingsområdet der er ca. 18-21 m. Desuden bemærkes i miljøvurdering, at områdets potentiale som levested for de fleste arter af vandfugle er meget begrænset. Det vigtigste fødeemne for havlit i området vurderes at være blåmusling, som findes i stor udstrækning på hele Kriegers Flak.

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsaktiviteten ikke vil påvirke bestanden af havlit og heller ikke nævneværdigt influere på antallet af havlit i området. Dels på grund af, at den største del af individerne vil søge føde på vanddybder under 18 meter jf. miljøundersøgelsen, og dels fordi indvindingsområdet har en begrænset udstrækning i forhold til det øvrige havområde på Kriegers Flak, hvor havlit forekommer.

Miljøstyrelsen vurderer samtidig, at indvindingsaktiviteten ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning på de øvrige arter af havfugle, der dels forekommer ganske fåtalligt sammenlignet med havlit, pga. den relativt store vanddybde, som vanskeliggør fødesøgningen.

Havpattedyr, herunder bilag IV-arter

Det ansøgte område har ikke betydning som yngle- eller rasteområde for marsvin eller sæler og er således ikke udpeget som vigtigt for bestanden af disse. Samlet vurderes den ansøgte indvindingsaktivitet ikke at medføre forstyrrelse eller forringelse af fourageringsforholdene for de marine pattedyr i et omfang, der influerer på arternes udbredelse i området.

Marsvin er den eneste bilag IV-art, som potentielt kunne blive påvirket af indvindingen. Miljøstyrelsen vurderer på ovennævnte baggrund, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, at indvindingen ikke vurderes at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a. Miljøstyrelsen vurderer ligeledes, jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a, at indvindingen ikke vil indebære forsætlig forstyrrelse af arter, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3, med skadelig virkning for arten eller bestanden eller beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til loven.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Habitatområde H147 "Klinteskov og Klinteskov Kalkgrund", som ligger ca. 25 km vest for Kriegers Flak og inkluderer habitatområderne H150 og H207. Det marine habitatområde H207 har følgende marine habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget: Sandbanke (1110) og Rev (1170).

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingen ikke har negativ påvirkning på miljøet uden for påvirkningszonen, og dermed påvirker indvindingsaktiviteten heller ikke Habitatområde H147. Ansøgningsområdet er ikke beliggende i et kerneområde for spættet sæl. Desuden vurderer Miljøstyrelsen, at habitatområderne heller ikke vil være væsentligt negativt påvirket på grund af den relativt store afstand (>25 km) og på grund af den begrænsede sedimentspredning. Den ansøgte indvindingsaktivitet vurderes derfor ikke at have væsentlig negativ effekt på antal og fordeling af spættet sæl.

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingen ikke vil have væsentlig negativ effekt på de fugle, der indgår i udpegningsgrundlaget for det nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F89) på grund af afstanden.

Miljøstyrelsen vurderer, jf. § 6, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

(habitatbekendtgørelsen), at indvindingen hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, og der er derfor ikke krav om en vurdering efter bekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Fisk og fiskeri

I miljøvurderingen bemærkes, at landinger fra ICES rektangel 39G2 har været betydeligt højere inden for de seneste 5 år (2011-2015) i forhold til tidligere (2005-2010). Dette begrundes i miljøvurderingen med en klar stigning i fangster (primært sild, tobis og brisling) fra pelagisk trawl men, at der hovedsageligt fiskes i områder både syd og nord for indvindingsområdet.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at stigningen af fangster i ICES rektangel 39G2 derfor er uden for indvindingsområdet, hvilket underbygges i miljøvurderingen med VMS-data og kort, der viser, at det primære garnfiskeri, bund- og pelagisktrawl ikke foregår i indvindingsområdet.

Yderligere bemærker Miljøstyrelsen, at det er anført i miljørapporten er flere kommercielt vigtige fiskearter potentielt gyder i nærheden af indvindingsområdet på Kriegers Flak, men dog ikke i selve indvindingsområdet. Miljøstyrelsen bemærker, at det kun er sild, som er anført som fiskeart i området, der gyder demersal (på bunden), og dermed kun sild, der potentielt kan påvirkes direkte af indvinding. Sild vandrer gennem Øresund og ned til gydeområder ved Rügen, og passerer muligt Kriegers Flak på deres vandring til gydeområderne. Miljøstyrelsen vurderer derfor ikke at indvindingen påvirker kommercielt vigtige gydeområder for sild.

Miljøstyrelsen bemærker til høringssvar fra Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO), at dels er indvindingsområdet meget mindre end Kriegers Flak og det øvrige havareal, hvor der fiskes, og at de to erhverv derfor kan sameksistere ved, at fiskerne fisker på det øvrige Flak, dels viser VMS-data, at det væsentligste fiskeri foregår nord og syd for indvindingsområdet.

Miljøstyrelsen bemærker desuden til høringssvar fra DFPO, som påpeger, at sedimentfanerne påvirker fiskeæg og -larver, at der ikke er konkret viden om, at området har særlig status som gyde- og opvækstområde.

Miljøstyrelsen bemærker desuden til høringssvar fra Danmarks Fiskeriforening PO, at der ikke er indsendt dokumentation eller konkret viden, der peger på, at den råstofindvinding, der har fundet sted i området tidligere, har ødelagt fiskeriet i området, og at denne form for indvinding er direkte ødelæggende for havbunden og ikke giver mulighed for at drive et fiskeri efterfølgende.

Miljøstyrelsen bemærker til høringssvar fra FØ, at der ikke er indsendt konkret viden, der peger på, at området er et af de sidste uberørte områder, hvor der gydes, og hvor fisk kan søge føde. Miljøstyrelsen bemærker også, at der i miljøvurderingen er redegjort for at der fanges fisk i et stort område nord og syd for indvindingsområdet op mod Stevns, ned mod Rügen og store dele af Kriegers Flak. Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingsområdet udgør en meget lille del af det samlede fiskeriområde, og vurderer derfor, at indvindingen ikke vil have en væsentlig negativ effekt på fiskeriet eller gyde- og fødesøgningsområder.

Miljøstyrelsen bemærker desuden til høringssvar fra FØ, at der har fundet en intensiv indvinding sted på Kriger Flak i forbindelse med etablering af Øresundsbroen og Amager strand, og at dette ikke har resulteret i, at fiskeriet er gået ned, men at der ifølge miljøundersøgelsen er sket en stigning i fangst af fisk i perioden efter. Miljøstyrelsen mener derfor, at der er evidens for at begge erhverv kan sameksistere. Miljøstyrelsen bemærker også at det høje artsantal, der er registreret i miljørapporten heller ikke vidner om, at fiskebestandene er i nedgang. FØ bemærker, at det vil være bedst, hvis der ikke gives tilladelse til stiksugning fordi sugehullerne skaber død og iltfri havbund. Miljøstyrelsen bemærker hertil, at der ikke gives tilladelse til stiksugning, men kun slæbesugning, da der kun er ansøgt herom.

FØ bemærker, at sedimentfaner kan udløse flugtaadfærd hos fisk og kan medføre, at fiskene forsvinder fra indvindingsområdet. Miljøstyrelsen bemærker, at eventuelle sedimentfaner hurtigt spredes og forsvinder pga. strøm og hurtig sedimentation af de overvejende tunge sedimentpartikler.

Dette medfører, at øgede koncentrationer af suspenderet sediment fortrinsvist forekommer tæt på indvindingsstedet, og at koncentrationen i indvindingsområdet det meste af tiden er lav. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at indvindingen ikke vil kunne påvirke fiskeri og omkringliggende fiskebestande væsentligt.

Miljøstyrelsen bemærker, at der ikke er modtaget dokumentation for, og at styrelsen heller ikke i øvrigt har konkret viden, der peger på, at området er et vigtigt område for tobisfiskeri, og styrelsen vurderer ikke, at den ansøgte råstofindvinding vil påvirke tobisfiskeriet i området væsentligt.

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at den ansøgte indvinding kan gennemføres uden væsentlig påvirkning og gener for fisk og fiskeri.

DFPO har anført, at der bør gives erstatning til berørte fiskere, og har henvist til fiskerilovens § 78. Miljøstyrelsen har derfor indsat vilkår om, at tilladelsen ikke må udnyttes, før der er indledt forhandlinger om eventuel erstatning mellem tilladelsesindehaver og de erhvervsfiskere, der normalt udøver erhvervsmæssigt fiskeri på stedet, og hvis indtjening vil blive berørt af indvindingen, jf. § 78, stk. 1, i lov om fiskeri og fiskeopdræt (fiskeriloven).¹ Tilladelsesindehaver kan eventuelt henvende sig til DFPO, Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen for at få oplysning om, hvilke fiskere der evt. skal rettes henvendelse til.

Støj

På baggrund af de hidtidige støjmålinger i forbindelse med råstofindvinding på havet er det Miljøstyrelsens vurdering, at grænseværdierne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder må forventes at blive overholdt. Området er beliggende ca. 30 km fra nærmeste kyst. Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke vil være væsentlige støjgener på land. Miljøstyrelsens finder derfor ikke, at det er nødvendigt at stille støjvilkår for indvindingen i området.

Kabler

I ansøgningen er indvindingsområdets nordøstlige hjørne beliggende uden for reservationsområdet på et areal, der i forbindelse med en etableringstilladelse til kabelføring til brug for Kriegers Flak Havmøllepark, vil være omfattet af en 200 meter beskyttelseszone, i medfør af bekendtgørelse nr. 939 af 27. november 1992 om beskyttelse af søkabler og undersøiske rørledninger. Miljøstyrelsen har derfor reduceret indvindingsområdets nordøstlige hjørne med et areal på 0,016 km² således, at der opretholdes en 200 meter beskyttelseszone til kablerne. Da der er kortlagt råstofressourcer med et volumen på ca. 8 mio m³ indenfor ansøgningsområdet, hvor ressourcen er tyndest i den østlige del af området, vurderes der fortsat at være tilstrækkeligt med tilgængelige råstofressourcer i indvindingsområdet efter denne reduktion.

Marinekoordinator

I forbindelse med Kriegers Flak havvindmøllepark har energinet udpeget en marinkoordinator, som skal koordinere skibstrafikken i området. Miljøstyrelsen anbefaler, at ansøger kontakter Kriegers Flak Marinekoordinator af hensyn til koordinering af aktiviteter på Kriegers Flak og sikker tilstedeværelse for de der besejler området jf. afsnittet ”Supplerende oplysninger” i tilladelsen.

Øvrige interesser

Miljøstyrelsen vurderer, at indvindingen kan gennemføres, uden at der i øvrigt sker væsentlig påvirkning af de interesser, der er nævnt i lovens § 3.

¹ Det bemærkes, at DFPO kun citerer en del af fiskerilovens § 78, stk. 1. Ifølge bestemmelsens nr. 2 og 3 kan aktiviteterne også tillades, når 2) der er indledt forhandlinger om eventuel erstatning mellem den, der gennemfører foranstaltningen eller indgrebet, og de erhvervsfiskere, der normalt udøver erhvervsmæssigt fiskeri på stedet, og hvis indtjening vil blive berørt af foranstaltningen eller indgrebet, eller 3) spørgsmålet om eventuel erstatning til de berørte erhvervsfiskere er blevet henvist til afgørelse ved et nævn, jf. §§ 79 og 80.

Kumulativ effekt

I miljørapporten bemærkes, at der udover Vejdirektoratets og Femern A/S's indvinding på Kriegers Flak er planlagt flere andre projekter i nærområdet herunder Baltic II (Tysk Vindmøllepark i drift), Kriegers Flak II, Svensk vindmøllepark (ikke drift) og Kriegers Flak Havmøllepark (Anlægsfase på havet 2017-2018, idriftsættelse 31. december 2018). Alle projekter ligger i en radius inden for 10-15 km fra indvindingsområdet.

Det nærmeste indvindingsområde er 520-FA Gyldenløves Flak Syd og den nærmeste klapplads er Klintholm som begge ligger ca. 30 km vest for indvindingsområdet.

I sagens grundlag bemærkes, at der potentielt kan være kumulative effekter mellem indvinding i indvindingsområdet og anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark i forhold til flere miljøparametre.

Kumulativ effekt i forhold til havbund og sedimentforhold

Indvindingsområdet er en lille del af det samlede Kriegers Flak, som udgør samme sedimenttype med samme biologi som indvindingsområdet. I miljørapporten er der redegjort for, at de registrerede arter i indvindingsområdet er robuste og almindelige arter i de danske farvande. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at indvindingsområdet er homogent i forhold til overfladesedimentet, og dermed også i forhold til biologien, som primært er domineret af blåmuslinger. Miljøstyrelsen vurderer, at der kan forekomme akkumulerede effekter i den del af påvirkningszonen, der ligger i Femern A/S's mulige kommende indvindingsområde. Miljøstyrelsen vurderer dog på baggrund af Femern A/S's VVM-vurdering, hvor hele området er vurderet som samlet indvindingsområde med en indvindingsmængde på ca. 8 mio. m³, at en kumulativ effekt i dette område er acceptabel..

Miljøstyrelsen vurderer, at sedimentspild fra indvindingsaktiviteten er lokaliseret indenfor selve indvindingsområdet og påvirkningszonen, og at der derfor ikke vil forekomme en væsentlig kumulativ påvirkning uden for ansøgningsområdet. Desuden er der i ansøgningen søgt om indvinding af 2 mio m³, hvilket er en væsentlig mindre mængde end den, der er opstillet for den modellerede vurdering af kumulativ effekt i VVM redegørelsen (8 mio. m³). I VVM redegørelsen vurderes det, at der samlet ikke vil være en kumuleret effekt. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at sedimentation i området fra den væsentlige mindre ansøgte mængde på 2 mio. m³ vil være ubetydelige i forhold til kumulativ effekt. Det er Miljøstyrelsen samlede vurdering, at der derfor ikke er en væsentlig negativ kumulativ effekt i forhold til sedimentspild ved den ansøgte indvinding og anlæg af havmølleparken.

Kumulativ effekt i forhold til fisk og fiskeri

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke vil være en væsentlig negativ kumulativ effekt på fisk og fiskeri som følge af en øget koncentration af suspenderet sediment i vandsøjlen dels fordi effekten er afgrænset til selve ansøgningsområdet, dels pga. fiskenes evne til at forlade de påvirkede områder og finde tilsvarende habitater i nærliggende områder. Miljøstyrelsen vurderer også, at der ikke vil være en væsentlig kumulativ påvirkning af fiskeriet i sammenfald af restriktioner eller midlertidigt fiskeriforbud i området på grund af de relativt kortvarige forbud og begrænsninger inden for indvindingsområdet, samt mulighed for fortsat fiskeri i flere nærliggende fiskeriområder.

Kumulativ effekt i forhold til fugle

Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke vil være kumulative effekter i forhold til støj og forstyrrelse af fugle i forbindelse med samtidigt anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark og sandindvinding i indvindingsområdet (Vejdirektoratet og Femern A/S).

På grund af afstanden til nærmeste fuglebeskyttelsesområde og på grund af at vanddybden i størstedelen af indvindingsområdet, som er for stor til, at fuglene kan søges føde, konkluderer Miljøstyrelsen, at indvindingen i sig selv og i kumulation med andre nærliggende projekter ikke vil påvirke fuglene i området væsentligt. Miljøstyrelsen vurderer, at bidraget fra indvindingsaktiviteterne til den samlede påvirkning vil være af ubetydeligt omfang set i

forhold til de langt mere støjende og forstyrrende anlægsaktiviteter i forbindelse med havmølleparken.

Miljøstyrelsen vurderer også, at den samlede kumulative effekt af havbundstab og fødegrundlag for fugle i forbindelse med indvinding og evt. samtidigt anlæg af Kriegers Flak Havvindmøllepark at være ubetydelig. Dels fordi genetableringstiden for bundfauna i området er relativ kort, dels fordi det væsentligste fødegrundlag forekommer i store mængder fordelt på hele Kriegers Flak.

Miljøstyrelsen vurderer således, at indvindingen i sig selv og i kumulation med andre projekter eller planer på Kriegers Flak ikke vil påvirke fuglene i området væsentligt.

Kumulativ effekt i forhold til havpattedyr

Miljøvurderingen bemærker, at en eventuel indvinding af sand på Kriegers Flak samtidig med, at havmølleparken opføres, vil betyde, at der vil være flere støjkluder i området samtidig fortrinsvis fra sejlads. På grund af afstanden mellem aktiviteterne og den lokale og midlertidige karakter af påvirkningerne fra indvindingen, vurderer Miljøstyrelsen, at der ikke vil være væsentlige kumulative påvirkninger fra indvindingsaktiviteten og anlæg af Kriegers Flak Havmøllepark. Desuden vurderer Miljøstyrelsen at støjen fra indvinding af sand er langt fra så kraftig som støjen fra f.eks. nedramning af møllefundamenter, som formodentligt i sig selv vil bortjage havpattedyr fra lokalområdet omkring Kriegers Flak.

Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at der ikke vil være en væsentlig negativ kumulativ effekt i forhold til havpattedyr.

Samlet vurdering af kumulativ effekt

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at der ikke er væsentlige påvirkninger fra den ansøgte indvinding set i sammenhæng med miljøpåvirkning fra andre projekter, anlæg eller vedtagne planer.

Konklusion

Miljøstyrelsen har på denne baggrund og ud fra en samlet afvejning, jf. råstoflovens § 3, truffet afgørelse om tilladelse til indvinding af den ansøgte mængde.

Klagevejledning

Styrelsens afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 9, stk. 1, i lov nr. 737 af 1. juni 2015 om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43.

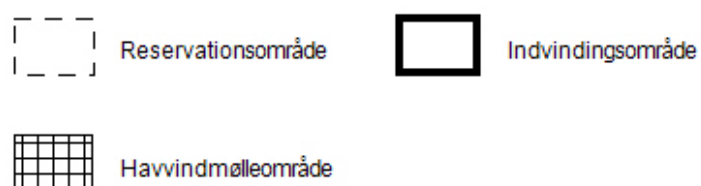
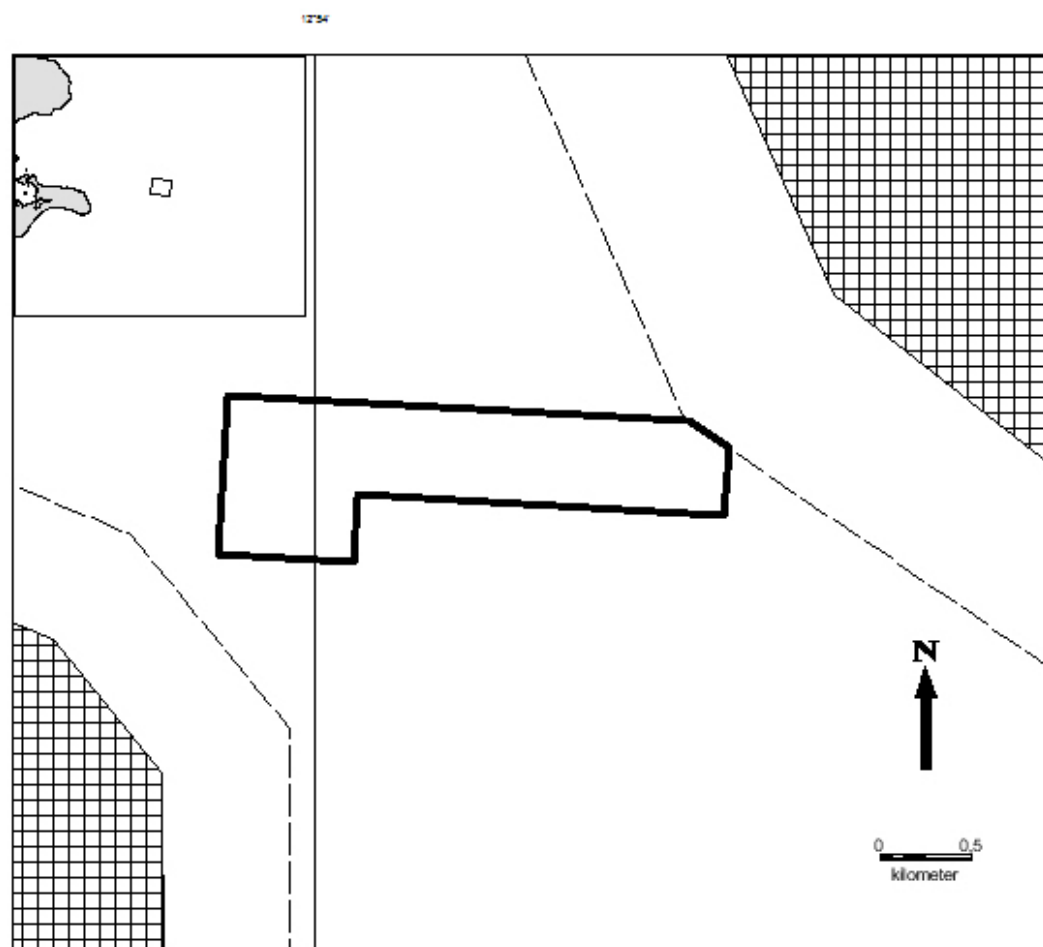
Underretning

Myndigheder og organisationer på e-postlisten har modtaget en kopi af afgørelsen.

Afgørelsen er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside under annonceringer.

Med venlig hilsen
Thomas Behrendt Klinggaard
thobk@mst.dk

552-AB Kriegers Flak

Beliggende i Kriegers Flak

Indvindingsområdet er begrænset af rette linjer mellem følgende punkter:

Geografiske koordinater (WGS84)

Ø. Længde N. Bredde

12° 55,91'	55° 01,69'
12° 56,12'	55° 01,61'
12° 56,09'	55° 01,42'
12° 54,22'	55° 01,48'
12° 54,20'	55° 01,28'
12° 53,50'	55° 01,30'
12° 53,55'	55° 01,77'

Områdespecifikke vilkår

Samlet tilladt mængde i m ³	Årligt tilladt mængde i m ³	Andre vilkår
2 mio.	2 mio.	Tilladelsen ikke må udnyttes, før der er indledt forhandlinger om eventuel erstatning mellem tilladelsesindehaver og de erhvervsfiskere, der normalt udøver erhvervsmæssigt fiskeri på stedet, og hvis indtjening vil blive berørt af indvindingen, jf. § 78, stk. 1, i lov om fiskeri og fiskeopdræt (fiskeriloven). I området må der kun indvindes ved slæbesugning. De indvundne materialer må alene anvendes til Vejdirektoratets projekt for Storstrømsbroen, jf. lov nr. 737 af 1. juni 2015 om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro. Havbunden i området skal efter endt indvinding efterlades, så der overalt i området efterlades et uberørt og stabilt restlag af den oprindelige ressource på en tykkelse på 1 meter, og havbunden skal fremtræde med så jævn overflade som muligt. Når indvindingen i området er endeligt afsluttet, skal tilladelsesindehaveren gennemføre en samlet undersøgelse og vurdering af indvindingens fysiske og miljømæssige effekter. Ved vurderingen af indvindingens fysiske og miljømæssige effekter er sammenligningsgrundlaget områdets tilstand som dokumenteret i ansøgningen med bilag. Undersøgelsen og vurderingen skal godkendes af Miljøstyrelsen. Opmålingsprogram m.m. skal godkendes af Geodatastyrelsen, og programmet skal godkendes inden opmålingen finder sted.